

Från tändstickor till möbler i hela världen

Berättelse

Ingvar Kamprad föddes 1926 på en gård i Småland. Redan som liten pojke gillade han att göra affärer. När han var fem år köpte han tändstickor i stora askar. Sedan sålde han dem en och en till sina grannar. Han tjänade lite pengar varje gång. Senare sålde han också fisk, julpynt och pennor. Han var blyg, men han cyklade ändå runt och knackade på dörrar.

År 1943, när Ingvar var sjutton år, startade han ett eget företag. Han kallade det IKEA. Namnet kommer från hans initialer och från gården och byn där han bodde. Först sålde IKEA många olika saker via postorder. Det betyder att kunderna beställde varor i en katalog och fick dem hemskickade.

Eftersom Ingvar tyckte om möbler började han sälja dem 1948. Han ville att vanliga människor skulle ha råd med fina möbler. Därför letade han hela tiden efter sätt att göra dem billiga. En idé blev mycket viktig: möblerna packades platt i lådor, och kunderna fick skruva ihop dem hemma. När möblerna var platta blev de billigare att frakta. Då kunde priset i butiken bli lägre.

IKEA har blivit ett av världens största möbelföretag. Trots att Ingvar blev rik levde han enkelt. Han körde en gammal bil och ville inte slösa pengar. Han hade dyslexi, men det stoppade honom inte. Ingvar Kamprad dog 2018, 91 år gammal. Hans idé om billiga möbler i platta paket finns kvar i hela världen.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
göra affärer	köpa och sälja saker för att tjäna pengar
ask	en liten låda
grannar	personer som bor nära dig
blyg	tycker det är svårt att prata med nya människor
postorder	beställa varor och få dem hemskickade
katalog	ett häfte med bilder på varor
ha råd	ha tillräckligt med pengar
frakta	Lastbilar brukar frakta mat till affärerna.
slösa	använda för mycket pengar i onödan
dyslexi	svårt att läsa och skriva

Läsförståelsefrågor

1. Vad sålde Ingvar Kamprad först, som femåring?
 1. Möbler
 2. Tändstickor
 3. Bilar
2. Hur gammal var Ingvar när han startade IKEA?
 1. Fem år
 2. Sjutton år
 3. Trettio år
3. Vad ville Ingvar med sina möbler?
 1. Att bara rika människor skulle köpa dem.
 2. Att vanliga människor skulle ha råd med dem.
 3. Att möblerna skulle vara väldigt dyra.
4. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Ingvar Kamprad var blyg som barn.
 2. IKEA sålde bara möbler från första dagen.
 3. Ingvar Kamprad hade en hund.
5. Varför blev möblerna billigare när de packades platt? (Skriv 1–2 meningar.)
6. Vad betyder ordet “postorder” i texten?
7. Ingvar levde enkelt fast han var rik. Vad tror du att han tyckte var viktigt i livet? (Skriv 1–2 meningar.)

Facit

1. b
2. b
3. b
4. 1. ja b) nej (IKEA sålde först många olika saker och började med möbler 1948) c) det står inte i texten
5. Exempel på svar: Platta möbler tog mindre plats, så de blev billigare att frakta. Därför kunde priset i butiken bli lägre.
6. Exempel på svar: Att kunden beställer varor i en katalog och får dem hemskickade.
7. Exempel på svar: Han tyckte nog att det var viktigt att inte slösa och att leva enkelt, även om han hade mycket pengar.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten introducerar entreprenörskap på ett konkret sätt. Tema: idéer och sparsamhet. Be eleverna koppla Kamprads låga priser till hans egen enkla livsstil.

Diskussionsfrågor

- Ingvar gjorde affärer redan som barn. Vad gjorde du när du var liten för att tjäna eller spara pengar?
- Många gillar att möbler är billiga. Varför är priset viktigt när man handlar?
- Att skruva ihop möbler själv – är det roligt eller jobbigt, tycker du?
- **Skriv (3–4 meningar):** Berätta om en sak du har köpt som var billig och bra. Vad var det, och varför var du nöjd?

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Ingvar Kamprad – https://en.wikipedia.org/wiki/Ingvar_Kamprad
- Britannica: Ingvar Kamprad – <https://www.britannica.com/money/Ingvar-Kamprad>
- IKEA Museum: Meet Ingvar Kamprad – <https://ikeamuseum.com/en/explore/the-story-of-ikea/meet-ingvar-kamprad/>
- NPR: IKEA Founder Ingvar Kamprad Dies At 91 (2018) – <https://www.npr.org/sections/thetwo-way/2018/01/28/581425350/ikea-founder-ingvar-kamprad-dies-at-91>

Faktagranskad i juni 2026. Nyckelfakta: Ingvar Kamprad föddes 30 mars 1926 i Pjätteryd/Agunnaryd i Småland och dog 27 januari 2018, 91 år gammal, i Småland. Han grundade IKEA 1943 vid 17 års ålder. Namnet IKEA kommer från hans initialer (I.K.) plus gården Elmtaryd och byn Agunnaryd. Företaget började sälja möbler 1948 och introducerade platta paket/självmontering på 1950-talet. Kamprad var känd för sin sparsamhet och hade dyslexi. Osäkerheter/känsligt: Kamprad var som ung medlem i en pronazistisk svensk rörelse (början av 1940-talet), något han senare kallade sitt livs största misstag – detta nämns kort och nivåanpassat. Uppgifter om hans förmögenhet varierar kraftigt mellan källor och anges därför inte som exakt siffra.

